

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de a dreptulula Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresa si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau apeditura; cate vor fi nefrancate, nuse vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privata — se raspunde cate 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scazut. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pentru una data se anticipa.

De doue ori in septemana: **Joi-a** si **Dominica**; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei sau de patru ori in septemana.

Pretiu de prenumeratiune
 pentru Austria:
 pe anu intregu 8 fl. v. a.
 diumetate de anu 4 fl. v. a.
 patrariu 2 fl. v. a.
 pentru Romania si strainetate:
 anu intregu 12 fl. v. a.
 diumetate de anu 6 fl. v. a.

Budapesta, in 12 martiu n. 1874.

Noua situatiune, — noulu ministriu magiaru, nou-formata partita, fununata si metamorfosata si apoi asi nunita — liberale, — in fine pretins a noua programa a ministeriului si a partitei sale, — aceste schimburi politice, fecera pre deputatii, membri ai clubului nationale de la Dieta, a se aduna, a se consulta, a-si trage socotel'a cu intemplementele, si a lua pusetiune facia de ele.

Toti domnii absentii din capitala in decursulu septemanei trecute fusera provocati cu telegrafulu si prin epistole, pentru de a se infacisii pre marti'a trecuta la conferintie, si — toti cati prin imprejurari nedevingibili nu erau impeditati — intr'adeveru se si intrunira — marti si mercuri, in orele de dupa mediasi, si dupa desbateri mature si serioase, asi dicendu in unanimitate constataru si respectivintate statorira urmatorele:

Recunoscendu, ca calamitatea financiaru si administrativa in tiera — aditu este de generale si apesatoriu, in celu tragerea delaturarii ei involve celu mai mare perichu pentru tiera si vite poporale ei; ca dara este o detorintia patriotica a fecaru cetatianu, a nu ingreuna, ci dupa poteri a usura guvernului implinirea ingagiamenteloru, espresu luate asupra-si, pentru delaturarea celu mai curendu a marei calamitati;

Punendu mai departe pretiu pe seriositate promisiunilor noulu guvernii in privintia aplicarii cu rigore si leialitate a tuturor legiloru essistinti, prin urmare si a acelu in favorea nationalitatiloru nemagiare, si astfel sperandu ca se va pune stavila multeloru abusuri si volnicii, de cari pana aci a avutu a suferi poporulu peste totu si poporale nemagiare desclinitu:

Clubulu nationale adopta pentru durat'a acestei sessiuni acea atitudine leiale facia de straduintiele guvernului in privintia finantieloru si a reformeloru administrative, in catu nu numai ca nu va intreprinde nemica ce ar pote se impedece sau ingreunede activitatea guvernului in acele directiuni, ci inca va spriginat atari propuneri ori unde le va afla corespundentorie scopului; er in catu pentru pretensiunile sale nationali dupa program'a sa, acelea in principiu remanendu nealterate, — de ocandata va astepta se vada actele positive ale noulu ministeriu, pentru ca conformu acelu se-si normede pasirea mai departe spre scopulu realitarii acelu pretensiuni.

Clubulu remanendu in solidaritate, va justificu aceta tinenta a sa facia de alegatori, si la timpu si locu potrivit, cerendu necesitatea — i va da expresiuni cu cuvenita.

Va se dica: deputatii nationali se ingaiara a-si manifestu in celu mai eclatante modu patriotismulu si leialitate — in acestu timpu greu pentru statu si guvernii, asteptandu ca prin aceta tinenta voru face se incete — fie credintia, sau macar numai pretestulu, d'a consideru in opozitiunea nationale o inamicia sistemateca catra tiera si constitutiunea ei. Va fi si in partea celoru dela potere — asemenea leialitate si intentione adeveratu patriotica, atunci de securu voru urma mai bune relatiuni intre domnii magiari si intre nationalitati; de nu, nemultiamirea in tiera nu va inceta, si — vin'a nu va fi la noi! —

De altminte insemnamu espresu, ca — nu testulu conclusulu clubului

este, ceea-ce publicaramu mai susu, ci — numai *spiritulu*, precum l'am cuprinsu noi, din respicariile si enunciarile facute. Testu formulatu — nu esiste inca.

In fine insemnamu, ca prin aceta politica comuna de felu nu se impedece activitatea deputatiloru nationali in casuri speciali.

Budapesta, in 12 martiu n. 1875.

Telegrafulu din Viena ni aduse ieri o scire, pe carea foile celoru de la potere punu forte mare valore. Este scirea ca MSA, Imperatulu si Regele nostru, plecandu in 2 aprile spre cercetarea *Dalmatiei*, in data la 4 aprile se va abate la *Venetia*, unde se va intelni cu Regele Italiei, *Victore Emanuilu*, pentru de a-i reda vedint'a, ce o fece acest'a la curtea imperiale din Viena, pe timpul espositiunii.

Din acestu incidinte politicii nostri de statu deducu consecintie pre importante. Ei credu a afla in acestu pasu alu monarchului nostru — *uitarea si iertarea fapteleca a tristulu trecutu de nainte de 9 si de 16 ani, candu adeca prin resbelu i se rapira partile italice, Lombardia si Venetia*, cele mai frumose margaritarie din corona; credu mai de parte, ca prin aceta intelnire a monarchului nostru cu monarchulu Italiei, si inca in frumosa Venetia, ce nainte cu 9 ani era inca a Austriei, Regele *Victore Emanuilu* se atrage ca alu 4-lea in legatur'a celoru trei mari Imperati, er prin aceta se garantedia in celu mai validu modu pacea si ordinea de astadi in Europa, totu d'o data reactiunea din Apusu se marginesce asupra tiereloru concerninti de la apusu!

Se dee Ddieu, ca se fie asi; noi insa scimu, ca nici o combinatiune si conventiune sub sora, macar de ar fi ea statorita intre toti domnitorii lumei, nu are valore si durata, precatu timpu ea — nu va fi intemeiata pe scopurile umanitati, intru interesele poporaloru, — sau cum se sprimase odeniora pater *Ventura*, pre catu timpu ele nu vor fi subscrise de Ddieu!

Noi, dupa a nostra anima curata, am mai dori ca monarchulu nostru se impace pe poporale sale — cele forte leiali, dar forte nedreptatite si nemultiamite, de catu se se impace cu aceia, cari l'au vatematu si despoiatu; am mai dori ca se nu treca cu vederea credintia si alipirea Romaniloru si a celoralalte natiuni sie-si pururia devotate — din imperiulu seu, decatu se uite necredintia si marile daune ce i-au facutu altii!

Budapesta, in 12 martiu n. 1875.

In siedintia de ieri a Casei representative unguresci, deputatulu *Ugron* interpela la bugetulu instructiunei publice pe diu min. *Trefortu*, in privintia „subventiunei ce unu statu vechinu, prin bugetulu seu, vota gimnasiulu din *Brasiovu*.” Ministeriulu raspunde, ca — are cunoscintia despre acestu lucru, si deja a inceputu desbaterile, pentru ca aceta abnormitate (*visszas allapot*) se incete; ca — de altminte lucrulu fiindu de natura forte delicata, dupa-ce elu este tocmai „in fieri,” — se roga, se fie dispensatu a spune mai multe; atat'a inse pote se asecuru, ca va starui, ca aceta stare se incete.

Cu aceta declaratiune domnii magiari se multiamira deplinu. Deputatii romani nu erau pregatiti la incidinte si — in momentu se temeau chiar a strica causei prin cererea de desluciri mai de aprupe.

Ori cum, caus'a — se vede, ca iao directiune nefavorabile si asi dara, ca are se de-

vina obieptu de discusiuni seriose pentru viitoria Dieta unguresca.

Atragemu atentiunea aceluora, pre cari ii interesedia forte de aprupe. —

Budapesta, in 11 martiu n. 1875.

De luni ser'a, pana mane deminetia Esc. Sa, parintele arhiepiscopu si metropolitu *Mironu* — petrece in capitala Ungariei, venindu — pre cum intielegemu, pentru d'a regula unele afaceri bisericesci cu noulu ministriu magiaru.

In caus'a episcopiei de Aradu ni se reporta din Aradu, si prin gur'a parintelui metropolitu primiramu adeverire, cumca parintele nou-alesu episcopu *Ioane Metianu*, dupa ce a sustienutu cu succesu prescriulu esamenu canonicu si si-a regulatu cele necesari in privintia averii si familiei, domineca trecutu, in manastirea *Bodrogului* fu imbracatu de calugeru; mane va fi inaintatu la trepta de protosincelu, poimane la cea de archimandritu si ca atare in data subternutu MSA spre a confirma alogerea sa de eppu alu Aradului.

Este tota sperantia, ca inca pe domineca floriloru dieces'a Aradului si-va ave pre capulu seu santitu si — chiar instalatu in scaunu.

Atat'a spre liniscirea spiriteloru ingrigite, ce din mai multeparti ni fecera intreburi in aceta privintia. —

Din tote partile de diosu, si anume din mai tote cercurile nostre electorali din Banatu ni vinu reporturi despre miscamintele electorali, pre cari — firesce, contrarii nostri nationali deja le-au provocatu si continua a le inscena — pre unde cum potu, in unele locuri chiar si cam cu scandalu.

Dintre tote inu este ni se scriu, mai multu ne suprinde comed'ea ce o facu intrigantii de profesiune cu person'a, sau dora numai cu numele amicului nostru *Misiciu Ioni* din *Temesiora* — in cerculu *Bisericeialbe*.

Nu se face, ce se face pentru diu *Misiciu*, pre carele atat'u de bine lu-cunosc si cei de susu si cei de diosu, — dar se face in contra lui *Babasiu*, — pre carele asemenea lu-cunosc.

Noi am diu si repetimu, ca — ori-ce miscare, activitate, incercare de grupari si ingaiari in aceta privintia sunt pre mature si neoportune, sunt la timpu celu mai nepotrivitu si — nu potu ave altu scopu, de catu a ne incerca si impedece intru dejudecarea si deciderea cu buna socotela, la timpuulu seu, spre binele comunu, a intereseloru nostre legate de alegerile viitorie.

De aceea noi er svatuimu conducetioru celoru creditiosii ai poporulu nostru, ca — se astepte timpu lu, se astepte faptele guvernului nou si oteririle ce va fi se luamu cu totii, si — ori-ce incercari s'ar face de a-i amagi si rafi in care-va directiune — mai nainte de a ne fi co'ntiesu cu totii, se le respinga cu resolutiune.

Budapesta, in 12 fauru n. 1875.

Nu mai alu nostru, celu ungurescu ministriu, s'a nascutu atat'u de anevoia, cum se nascu celu francesu.

De dice ori telegrafulu ni anunctia, ca — *Buffet* s'a intielesu cu *Dufaure*, dar ca — nu se pote intielege cu *Mac-Mahon*; apoi erasi, ca — s'a intielesu cu *Mac-Mahon*, dar ca nu pote caseiga persoanele cercate, pentru d'a compune unu ministeriu, carele se fie *republicanu*, dar totu d'odata si *conservativu*, si — dora — macar si numai unu picutiu — *monarchistu*!

In fine totu succese carpel'a. O depesia de ieri din *Parisu* ni spune, ca ministeriulu s'a constituitu astfel: *Buffet* la interne, *Dufaure* la justitia, *Say* la finantie, *Wallon* la instructiune, *Maun* (acest'a din drepta), la agricultura; la celealalte resorturi remanendu ministrii de pana aci. —

Din *Bucuresci* mai alalta-ieri primiramu gazetele si epistole ce ni restau de 15 zile. Dupa cele ce cetiram, apoi o neua mai grozava ca estu timpu nu s'a pomenitu in Romania. *Bucurescii* au fost atat'u de cutropiti, in catu omenii mai nici nu poteau esi din case si peste strate, cu atat'u mai pucina a pe-

trunde cei de la tiera in capitale. Astfeliu capitalea era amenintata chiar de fomete si suburbiele — diu'a la mediadi cercetate de lupi, cari atacau pre cei-ce estau din case, ca se-si caute bucate! Acum temerea cea mare e, ca intrandu o caldura mai mare, prin topirea ometului vastu se vor nasce cumplite versari de ape.

Si de prin alte parti ale Europei si ale monarchiei austriace se scrie despre asemenea calamitati. —

La noua situatiune.

Dlu *Cserndony*, si cu organulu seu „*Ellenör*,” a fost, si trece pana astadi de celu mai de aprupe, mai genuinu amicu si consiliariu intimu alu d-lui *Colomanu Tisza*; de unde apoi vederile si manifestatiunile redactionali din „*Ellenör*” tota lumea informata le ia de — *identice*, sau celu pucinu de *aprove rudite* cu ale lui *Tisza*.

Aceta'a premittendu, vremu se spunemu, cum dlu *Cserndony*, sub insasi alu seu nume aplica si motivedia — *parasirea pozitiei de pana acum a stangi centrali si fusionarea ei cu drepta deakiana*, cu aceta pre care chiar dlu *Cserndony* si — firesce cu toti partesanii sei, pana mai ieri o numiau *mameluca*, retacita si condusa numai de interese parteculari.

Dlu *Cserndony* in nrulu de domineca trecuta alu foi sale, eta astfeliu precisedia in pucine cuvinte intemplantia si caus'a:

„Partia din drepta, deakistii recrutati din totu felulu de elemente, facusera *monopolu din potere*. Basesu loru era *tesea*, ca pre catu timpu opozitiunea combate pactulu de statu de la 1867, nu pote fi capace de guvernii. Astfeliu ori-ce cale gresita, ori-ce atacuri in contra retaciriloru guvernului — remaneau fora rezultat; caci chiar deca pentru acelea trebuia se se schimbe ministeriulu, se renoua din aceeasi partita, in aceeasi conditiuni; si asi — responsabilitatea devenise de totu ilusoria, o frasa gola.

„Aceta stare abnormala trebuia delaturata cu ori-ce pretiu, si — modulu delaturarii forma problema politice sanetose — de atunci, de candu se observu ca ruina materiale si morale a tierii se manifesta in mesura ingrozitoria naintea ochiloru patriotiloru adeverati.

„Caci haide, candu monopolulu poterii se arda spre binele tierii, — atunci se pote macar justificu cu succesulu, pre care si-lu pote atribui privilegiulu seu. Dar — candu tote se prepadescu sub man'a sa, atunci nu mai pote fi acusa pentru sustinerea lui. Si de aceea elu a trebuitu se-si afle capetulu.”

Vorb'a e, ca *Tiszaistii*, intru interesulu patriei, cu ori-ce pretiu trebuiau se puna capetu monopolulu *Deakistiloru*, carele ruina tiera.

Totu cam asemenea motivedia fusionarea — dlu *Jokay*, de la cea lalta foia a fostulu centru stangu. Si elu intonedia periculu celu mare, intru carele aruncasera cei din drepta, *deakistii* — *bieta* patria; si elu afirma, ca pentru marea maiortate a acestora, a *mameluciloru*, nu era cu potintia a indrepta treburile tierii altfeliu, decatu — *renunciandu de ocandata stanga la principale ei si fusionandu-se cu drepta*, aliandu-se cu elita acelei mari partite *deakiane*.

Dupa tote acestea constatari si respicari, asi credemu ca — *doue* intreburi mai mari trebe se se nasca in sufletulu fie-carui patriotu luminatu:

Antaiu: Ore prin intrarea a 100 din stang'a, in 200 din — drepta, in acea drepta, de atatea ori reconoscuta si timbrata de stricata, *indrepta-vor* cei 100 *Tiszaistii* pre cei 200 *Deakisti*, sau — strica-vor cesti-a pre acei-a? —

A dou'a: Ore fusionatii, si specialminte *Tiszaisti*, dupa reconoscintia si constataru atat'u de indreptatita, positiva si serioasa a periculu lu, ce monopolulu poterii, in man'a unei partii a tierii, a adusu tuturoru intereseloru patriei, — aduce-si-vor a minte, si-vor dispusi a reconosce, ca — si *stepanirea pura magiara* a tierii inca este unu *monopolu*, intocmai forte periculosu pentru patria?!

Viitoriulu ni va raspunde — credemu curendu. —

Aparitiuni.

Budapesta, in 9 martiu n. 1875

„P. Napló“ in nrul său de duminică trecută, vorbindu despre gruparea partidelor, resp. despre luarea de posesiune a faciei de nouă guvern și programul său, despre reprezentanții naționalităților se pronunță, ca și cum nu numai nu ar dori a-ii câștiga pe cei sfara de partid a guvernului, ci ar vră a alungă din medioculul acelei partide și pro mamelucii naționali, ce pona aci orbisul mersera cu guvernul.

„Elementele naționalităților abia ajunseră a se pune în mișcare; suflarea noului spirit abia ajunsese a-ii atinge. Dar cadrele de formare sunt croite și pentru ei. Său se voru desfășura între partidele naționale, (nota bene, după organul deakistilor, partidele câte sunt în Dieta, sunt astăzi toate magiare naționale! O nouă pedecă pentru împănarea nemagiarilor cu ele;) — sau vor forma o fracțiune separată. Năa, celor de „partid liberal“, puțin ni pasa de acest a. Au trecut timpurile, când partidele naționale, pentru asigurarea vieții lor proprii, erau necesitate, a-si câștiga buna voință a naționalităților cu pretul de concesii cu două țări.”

Din această declarațiune — credem a potă constată în fața țării — două: O dată, că „P. Napló“ recunoșce fora totă sfială, cumca ori câte ni-au promis și chiar acordatu domni magiari pe timpul cându nu se sentiau asigurați în putere, au fostu — nu din anima, nu serioșe, ci — pentru de a ne amăgi și — insidial! — A două, că — lui „P. Napló“, adeca celor ce prin fuziune caduira de la primatu în țară, de felu nu li ar plăc, să prinda încredere deputații naționali către Tisza și creațiunile lui și să se apropie de partidul nouă.

Va să dica, „P. Napló“, desl poste nopte se metamorfosă în organul liberal guvernamental, în animă sa, asiă se vede că totu este celu vechiu, contrariu de mărte alu fuziunii, alu ideii Tiszaiștilor.

Mai francamente și directu agita „Közérdek“, fôia creată de guvernul lui Bittó, măcar că acest a și cu tot ai seifusionară. Această fôia provoacă și esôra atențiunea lui Tisza asupra Croaților; îi denunță pe acestia de contari neimpacabili ai statului magiar, și — în tendințele lor, îi numeșce — cei mai periculoși între contrariii naționali ai magiarilor, de contrariii cărora — nu e de a se da credințea, ori câtu de cu resoluțiune s'ar declară ei aderinți partidei liberale!

Că — pricepe-va dlu Min. Tisza — blamarea și malitiia noulor săi soci? — Viitorul ni va vedea. —

Diet'a Ungariei.

In ședința Casei reprezentative de vineri, 5 mart. n. sub presiudu vpresiedintelui I. Bánó, după cele formale și după prezentarea de petițiuni — ce se stramesora comisiunii de petițiuni — se anunță trecerea din această viață a deputatului A. Buda, despre carea Diet'a ia cunoștința cu parere de reu protocolarmente.

Ministrulu-presiedinte, B. Wenckheim comunica, că ministeriulu intenționa să se deabata în sesiunea presente inca proiectele de legi asupra bugetului pro 1875, asupra dărilor celor nouă și inca alte câte-va, precum este celu asupra penssiunării invetitorilor etc. Roga inse totu odata deputații, ca să cerce a votă câtu de iute aceste proiecte, căci intențiunea guvernului e să se finșca câtu de curendu această sesiune, ca asiă guvernul să aiba tempu liberu pentru de a pregăti proiectele de legi, ce doreșce a le prezentă în sesiunea viitoare, conforme programei ce si-a propus să o essecute.

E. Simonyi și-sprime dorința, ca să se declare regimulu specialmente, că ce programa are cu privire la restabilirea echilibrului în casa statului, căci programul prezentat în ședința precedentă e ne-ineștutitor, de-ora-ce e numai în generalități.

Min. finanțelor, C. Széll, răspunde la dorința lui E. Simonyi, că guvernul și-va precisă această programa și în specialu inse cu ocaziunea dezbaterilor asupra proiectului de buget și de dări nouă.

D. Irányi dechiara în numele partesanilor săi, că elu și ai săi vor face opusețiune și guvernului actualu, de-ora-ce acest a stă pe aceeași bașe, pe carea au statu și cele de până aci, și apoi și de aceea că în programul ministeriului actualu nu se face nici amintire de afaceri de acelea, a carora resoluțiune câtu de curundu o recere onôrea și interesulu țării, asiă spre essemplu: cesțiunea drumului de feru orientale, afacerea padurilor naseudene etc.

E. Zsedényi core de la guvernul să se pronunță asupra modului de deabatare a bugetului pro 1875.

C. Széll, min. finanțelor, răspunde autovorboriului, că guvernul are de cugetu ca în ședința proxima să-si precisă pusețiunea facia de bugetulu pro 1875 și să se pronunță totu odata și asupra tempului — cându, și asupra modului — cum, doreșce să se deabata câtu mai iute acestu proiectu.

După acestea se îndreptă către ministrii unele interpelatiuni de interes secundariu — cari se voru împartesi cu concerninții ministri.

Urma alegerea de presiedinte a casei și rezultatulu e că C. Ghiczy intru 297 de voturi din 317.

Ședința se redica. —

I ședința Casei reprezentative de luni, 8 l. c. sub presiudu ordenariu, după cele formale interpela I. Hólfy pe ministrulu de interne, C. Tisza, că nu are de cugetu de a cercă să ajute pre vr'o cale multimei de cetățeni ce nu se potura înscrie între alegători, în urm'a nepotinței de a-si solvi dărilor din anul trecut, conforme dispusețiunilor legii electorali. — Această interpelatiune se va comunică cu ministrulu concerninte.

Ministrulu-presiedinte, br. B. Wenckheim, împartiesce, că guvernul intenționa să se încépa deabatare asupra proiectului de bugetu pro 1875 mercuri-a viitoră, 10 l. c. și după finirea acestei deabateri să se puna pe tapetu proiectele de dări nouă și apoi să se discute și asupra proiectului castrale. De aceea dechiara, că regimulu primesc proiectulu de bugetu pro 75 după cum l'a votatu comisiunea finanțale, și asemenea considera de ale sale și proiectele de dări nouă, cari s'au satoritu și primitu dejă în comisiunea contribuțională.

După acestea insira proiectele de legi ce mai doreșce regimulu să se discute în sesiunea presente, între cari și cele despre modificarea instituțiunii esecutorilor, reducerea tribunaliilor de prim'a instanță etc.

C. Széll, min. finanțelor, dechiara că intru a satori bilanțulu în casa statului regimulu va să nisuesca, ca să faca reducerea posibilă și să marșca venitele statului. Intóna inse aci că împrejurările actuali au adusu cu sene de regimulu actualu trebuie să-si considere de alu seu proiectulu de bugetu, votatu dejă în generale. De aci apoi dechiara, că guvernul va să-si precisă pusețiunea sa în asta privință la deabatare specială; inse insēmna, că statulu speselor are să se micșorede cu vre o două milioane, de-ora-ce regimulu a aflatu că se mai potu face unele crutiări, — și statulu venitelor inca aro să se micșorede, de-ora-ce se cam în tardă introducere dărilor nouă.

D. Irányi și-sprime dorința de a fi auditu insirandu-se între agendele sesiunii presinti și resoluțiunea cesțiunii padurilor naseudene și proiectulu asupra casetoriei civili.

Min. presiedinte răspunde, că de va fi gat'a cu raportulu seu comisiunea, esmisa în casa padurilor naseudene, — regimulu e gat'a să resolve în sesiunea presente și această cesțiune; în câtu pentru casetoria civile inse insēmna, că regimulu nu se potă dechiară resoluțiune înainte de a se fi ocupatu mai meritorialmente cu această cesțiune.

Br. P. Sennyey și-sprime dorința, ca să se încépa câtu de iute deabatare specială asupra bugetului, ca asiă să se potă fini câtu de curendu sesiunea presente, pentru ca regimulu să aiba tempu liberu să pregătască proiectele de lege în consonanță cu programulu ce l'a desfășurat; de aceea dechiara în numele seu și alu adicților săi, că vor cercă să nu lungesca discușiunea prin oratiuni nepotrivite, cu atâtu mai vertosu,

căci votarea bugetului o țiene de necesitate pentru guvernare, și căci se potă speră că — dola regimulu actualu, ce chiar și aci vine a propune economisări, se potă speră că-si va dá totă nisunința pentru restabilirea bilanțulu în casa statului.

E. Simonyi doreșce să șcie cum cugeta min. finanțelor că va să se acopere deficitulu.

Min. fin. C. Széll dechiara că în asta privință va dá unu răspunsu precisu și detaiatu cu ocaziunea deabaterii asupra proiectului de bugetu. Ședința se redica. —

In ședința Casei reprezentative de mercuri, 10 l. c. sub presiudu ordenariu, după cele formale se trece la ordinea zilei: deabatare specială asupra bugetului pro 1875.

La pusețiunea prima „sustienerea curții regesci cu 4.650.000 fl.“ — N. Iankovics și sprime parerea de reu că regimulu a neglesu să medilocesca economisări la așestu postu, și anume prin prezentarea unui proiectu de lege.

C. Széll răspunde la această invinuire, că acestu postu este fissatu prin lege pana la 1879, și cauzele ce au produsu această satorire mai sustau și astăzi, de aceea nici că se potă face aci economisare.

A. Czarddy propune, ca să se roge Regele să cedă unu milionu din această suma, și L. Mocsáry propune, ca să se aviesde regimulu să presente câtu de iute unu proiectu de lege, prin care să se reduca spesele pentru sustienerea curții regesci la sum'a din 1870.

Punendu-se pusețiunea la votu s'a primitu testulu prin o majoritate imosante.

S'au votatu apoi, fora dificultăți, 74.295 fl. pentru cancelariu a cabinetului regescu.

La postul de 905.173 fl. pentru recerintele Dietei, c. F. Nemes accentua, că inșasi Casa reprezentativă ar fi bine să premérge cu essemplu de economisare; de aceea propune să se aviesde regimulu, ca să presente inca în sesiunea presente unu proiectu de lege, prin care să se ssesie spreșele Dietei în massimulu de 700.000 fl.

C. Tisza reflectu autovorboriulu, că propunerea prezentată ar fi calificată de a împedca parlamentarismulu în acțiunea sa, ce potă se fie numai în daun'a țării; de aceea cere votarea acestei pusețiuni, căci nu prin micșorarea numărului deputatilor ori dora prin scarirea diurnelor se potă medilocă o activitate a Dietei mai plină de frupte, ci prin prezentarea continuativă a proiectelor de legi urginti și prin absienerea deputatilor de a vorbi forte îndelungatu la ori ce cesțiune.

C. Bobory doreșce să se scaresca banii de cortelu ai deputatilor, și amplotatilor de statu ce-su și deputati să nu li se dea bani de cortelu și ca deputati.

C. Tisza reflectu că ministrii și renunțiatu de a primi bani de cortelu și ca deputati.

La votare se primesc postul după cum f'u propus.

După acestea s'au votatu spesele comune în sum'a de 29,019,340 fl. și apoi spesele pentru ministrulu-presiedinte în sum'a de 75180 fl.

La postul de 100.00 fl. ca fondu de dispusețiune, s'a nascutu o discușiune mai îndelungată, dechiarandu-se mai multi din stang'a extrema, că atare votare involve votu de încredere facia de regimulu, ceea ce nu potă să dea regimulu actualu; și br. Sennyey, cercandu a argumentă, că aci este numai cesțiune de guvernare și că — după ce regimulu actualu n'a datu inca anșă de a se portă cineva cu ne-încredere facia de elu — acestu postu trebuie votatu, deorace interesele țării ceru această votare.

La votare se primi și această pusețiune. S'au votatu apoi, fora dificultăți, pentru ministrulu de langa person'a MSale — 51.794 fl.; și pentru celu croato-slavonu s'au votatu 34.340 fl.

Urmă bugetulu ministrului de instrucțiune și se votara pentru direcțiunea centrală 212.875 fl. pentru directorii supremi cercuali 28.200 fl. și pentru inspectorii școlastici 180.000 fl.

La ceste două posturi se cerura din mai multe părți reduceri, ba la cestu din urma se propuse chiar desființarea acestei instituțiuni, ca un'a ce nu corespunde așteptării, și deci lasa-

rea inspectiunii în mane autonome ale comitatelor. S'a accentuat înșe din partea lui A. Molndr, că inspectorii de astăzi, desi nu corespunde chiamării, totuși instituțiunea e salutară — căci fora de inspectiune se neglige instrucțiunea; de aceea recomanda votarea acestor spese, accentuă înșe că aci trebuie ingritu să se aplicati omeni de specialitate.

Baia-de-Crisu, 6 martiu n. 1875.

Dle Redactore! In „Albina“ de la 4 martiu a. c. nr. 11. dlu Elia Goga, subinspector școl. reg. publica unele „Rectificări în mai multe privințe“ la cele ce a scriu corespundentele D. voștra „Ilie“ în nrul 91 alu Albinei din anul trecut, despre decursulu ședinței școlasticu din 18 noiembrie 1874 și despre școl'a din Baia-de-Crisu.

Nici corespundentele Dvoștre „Ilie“ și cu atâtu mai puțin noi ne potemu semti îndemnatu, a intră în polemia mutile cu dlu subinspector Goga.

Pentru ca înșe onorabilulu publicu cetățitoru să nu fia indusu în erôre prin „rectificările“, — noi amu dice mai bine „mistificările“ dlu Goga, constatâmu prin acest a, că toate ce a scriu corespundentele dvoștre „Ilie“ despre ședința școlasticu din 18 noiembrie 1874 și despre școl'a din Baia-de-Crisu, sunt purulu adeveri; sunt fapte, ce cu ochii noștri le-amu vediatu și cu urechile noștre le-amu auditu. Prin urmare rectificările dlu Goga nu sunt alta de câtu mistificări și pure ne-adeveruri.

Și deca mai trebe proba, apoi deca inca un'a: ministrulu de culte și instrucțiune publica prin rescriptulu seu din 22 fauru a. c. nr. 2904, disapprobandu purtarea dlu subinspector școl. reg. Elia Goga în ședința menționată mai în sus a școlasticu, l'a destituitu din onôrea de a mai duce presiudu în acelu senatu, insarcinandu cu acest a pe dlu inspector Róthy.

Credem că dlu Goga este înșciințiatu despre acest a în modu oficialu.

Georgiu Secula mp. vice-comite.
adv. și membru în cons. școl.
Liviu Iancu mp. Nicolau Hentiu mp.
membru consiliulu școl. pedurariu de cotta și membru alu cons. școl.

N. I. Miheltianu mp.
Protop. și membru consiliulu școl.

Lugosiu, in martiu n. 1875.

(Soșirea noului domnu episcopu Victor Mihali în eparchia și resiedința sa și primirea sa solena de că ra poporațiune.) Respandindu-se inca de ieri seira în orașulu nostru, cumca Ilustritatea sa, noulu eppu romanu gr. cat. are astăzi să soșesca, venindu din Blasiu prin Soborsinu, poporațiunea romanu fora diferința de confesiune se pregăti serbatoresce, ca să-i faca primirea cuvenita.

Trecutul, caracterulu romanu nepatatu alu familiei Mihalesilor, au fost preocupatoriu pentru toti romanii din părțile acestea și asiă denumirea de episcopu a parintelui Victor Mihali, desi a fost cu preterarea unora persône, romanilor stimate, cari după etatea și după meritele servitiorilor lor ar fi trebuit să succeda în scaunulu episcopescu devenitu vacante, totuși n'a scadiutu intru nemica stim'a și în rederea comuna către tenurul d. episcopu.

Astfelu fiindu, în diu'a de adi, ôra postmeridiane, multi cetățeni romani, în frunte cu noulu nostru primariu cetățienescu, dlu Iulianu Ianculescu, și cu antiști'a comunale, esira cu mai multe caruțe spre intimpinarea pre demnulu d. Episcopu, carele cam după 4 ôre ajunsu pe teritoriulu orașulu și fuce placutu suprinsu, vedindu-se aci așteptatu de multimea cetățienilor; deci descinu din trasura și primi prin rostulu dlu primariu Ianculescu, în numele cetățienilor și a comunei Lugosiu, bineventarea cea mai cordială — atâtu ca archipastoriu cătu și ca noi cive alu orașulu nostru. Dlu episcopu răspunde și elu în termeni asemenea scurți, dar caldușoi, observandu că se țiene pre onoratu a fi primitu în indoita calitate de căra concetățienii și connationalii săi, și multiamindu pentru dragostea și onôrea ce-i manifestara, l'a împartasi binecuvântarea archieresca.

Aom conductulu de vr'o 20 de trasuri se puse în mișcare și astfelu curendu urma intrarea în orașu sub sunetulu clopotelor dela ambele biserice romane, adeca și cea gr. orientale al cea gr. catolica; naintea cetei din urma biserice, a catedralei, parinte eppu f'u intimpinatu de capitulu eparchiei sala carelu—condusa îmbracatu în ornatulu archierescu — în intrulu bisericei.

După „te deum“ usitatu, dlu prepositu St. Moldovanu, țienû noulu capu diecesanu unu cuventu de bineventare, la care Preșant'a sa, cu o voce plină și sonoră, răspunde în termeni vivaci, după ce istorisi despre denumirea sa din partea MSale, despre aprobarea denumirii prin șantulu Parinte din Româ și apoi despre șantirea sa în Blasiu intru episcopu, amintindu misiunea sa de episcopu, asigurandu despre iubirea sa către mirésa sa biserice, despre ingritarea sa pastoralesca, împlorandu binecuvântarea ceresca asupra întregu poporulu. —

Finindu-se ceremoniele, episcopul fu dusu pan' la residinta, cu aceeași pompa, aceeași multime.

Ede însemnatu că la această întempanare noul d. episcopu nu participă nici unu diividu neromanu, ci toti ambilii concetani ai nostri de alta nationalitate escelara prin benti'a lor. Singuru avocatulu capitulare *Putnik*, de buma sēma ca atare, a fost venutu între multimea romanilor. Dar — cu câtu mai vertosu romanii, fora deosebire de confesiune — si-aratara fraticitatea nationale prin onorarea pré demnului filu alu nașunei, carele ajungendu la o demnitate atâtu de nalta, din pozițiunea sa, securu că cu nimă si curagiul de romanu va fi adevăratu înainte si anteluptatoriu in tôte causele sarrate nationale.

Unu semnu invederatu, că noulu episcopu este conocutu de o anima romana buna, — pare-mi-se că este tocmai imprejurarea interesării strainiloru de densulu. Acăsta paritiune ni aduce viu amente de timpulu de multa trecut, candu veni episcopulu *Meane* la noi, cum a fostu elu primitu, cum a esitu spre întempanare tōta jidovimea si tōte elementele straine contrarie natiunei romane! A si urmatu apoi, că poporul cam e a rondulu lu-mai numiā — *Episcopulu Moldorov*, decâtu alu seu.

Fructele activității sale de aici se vor onosce inca lungu timpu

Dar sē revenim la obiectu. Infacișarea, precum peste totu tienut'a noulu episcopu *Victora Mihali*, a facutu o impresiune placuta supra întregulu poporu romanu. Dorint'a romana fū sē avemu o data unu omu de onōre și viciu in fruntea noastră; apoi acēst'a sperantia esiste.

Dēe Ddiu că precum ni-a fost placuta prim'a lui infacișare, asiā prin faptele sale miali si nationale sē cășige totu mai multu simpatie nostre! Poterile sale tenere, in pozițiunea sa inalta, dēe Dieu, sē le exercitiedie totu spre folosulu patriei comane si alu natiunei nostre, atâtu de reu considerate in acăsta patria comuna! Dēe Ddiu, că — precum demnulu archipastoriu astadi implorā bineventurarea cerēca asupra poporulu căni impartasi bineventurările sale, asiā poporul romanu si cu elu natiunea intrēga, din neamu in neamu se pōta implorā binecventurarea cerēca asupra lui si pantecelui ce l'a portatu si ni l'a datu! —

Unulu, pentru multi cetateni romani in Lugosiu. —

Aradu in 1. fauru 1875.

(*Multiamita publica.*) Cu finea anului scol. 1872/3, dupa-ce subsemnatulu am absolutu cu succesu eminente a dou'a classa cila in opidulu *Versietiu*, eram sē intrerumpu carier'a studieloru, lipsindu-mi midilocoale bali. Providenti'a inose portā grige si de mine.

Respectabilulu domnu *Stefanu Antonescu*, nosotulu si pré demnulu pretore din *Bocsiamontana*, in alu cărui cercu me aflam pe stanci la *Binisi*, cunoscendu-mi starea materiale misera, a binevoitu a-mi intinde pe nulu scol. 1873/4 unu ajutoriu de 50 fl. v. cu care am absolutu a III. classa civila; si demnulu invetiatoriu rom. gr. or. din *Bocsiamontana*, *Ioane Marcu*, a binevoitu a mi colectā si predā una suma de 18 fl. 40 cr. ala urmatorii domni:

Iul. *Catrusica*, avocatulu 5 fl.; I. *Marcu*, invetiatoriu, 2 fl.; I. *Popoviciu*, not. subst. 1 fl.; Is. *Bobora*, diurnistu 1 fl.; *Fömmel*, not. com. 1 fl.; *Pecz Ö.* farmacistulu, 1 fl.; Iul. *Bilte*, 1 fl.; B. *Putnicu*, 1 fl.; *Mozor*, not. comun. 1 fl.; Dem. *Mustătia*, not. comun. 1 fl.; I. *Bluvegea*, not. comun. 1 fl.; Lud. *Biró*, not. comun. 1 fl.; si dela coristi romani de colo, apreuna 1 fl. 40 cr.

Deci pentru astfelu de fapte binefacēte, mi-tieniu de strinsa si placuta detorinta, a esprime mai antaiu profund'a si caldura mea multiamita publica dlui *Stefanu Antonescu*, atâtu pentru ajutorulu amintitu anulu scol. 1875 câtu si pentru asemenea ajutoriu pe anulu urmatoriu, asigurandu pe demnulu meconate, că voiu nesuf din reserri, a me face demnu de asemenea marinitate. Totu asiā publicu multiamita domnulu *Marcu*, pentru colect'a amentita si pentru a binevoitu cu caldura a me recomandā detorintei dlui pretore *Antonescu*.

In fine primēca profund'a mea multiamita si ceialalti contribuitori spre usurarea stii mele.

Petru Borcanu, mp. preparandu in curs. I.

Beiusi, 4 martiu st. n. 1875.

(*Inscitiare.*) Cu dorere trebe sē adu-mu la cunoscinti'a multu onoratulu publicitoriu din partea societății nostre de stura din Beiusi, cumca tienerea teatrului publicu in nrulu 9 alu *Albinei*, prin unu straordinariu ce intreveni chiaru in di-acestea nu se pōte esecutā, astfelu amēndu-se tienerea pana la unu tempu ôrecare determinatu.

Vasilii Lesianu mp. *Andrei Cighi* mp. conduc. societății. notariu coresp. —

Caransebesiu in 15 fauru n. 1875.

(*Multiamita publica.*) Lovitur'a so tōtă cea mai cumplita cadu asupra subscrisulu si familiei sale in 12 fauru a. c. candu scump'a sa socia *Iuliana*, nascuta *Ivanacu*, in etate abia de 28 de ani dupa o scurta, dar fôrte grea bōla, de aprindere de creri, reposā in Domnulu.

Amaratiunea si dorerea animei subscrisulu erā cu atâtu mai adunca, cu câtu întempandu-se casulu in absentia sa, nesciundu deusulu de morbulu ei, nici n'a potutu sē-i stēe intru ajutoriu langa patulu doreriloru, ci pré bunii vecini si concetateni, inspirati de adevărata umanitate si crestinatate, i dederu celu din urma ajutoriu, ingrigindu-se de ficele minorene: *Letitia*, *Constantia* si *Veturia*. Pentru acăsta nepretiuata bunetate, subscrisulu vine a li a tuce in publicu cea mai adena multiamita.

Nu mai pucinu se semte deobligatu cu deosebita recunoscinti'a către pré stimatii sei domni superiori, către stimatii sei colegi, precum si către dnii profesori de teologia si intrēga tēnerimea dela acelasu institutu, pentru simpatie ce manifestara facia de sine si de famili'a sa la acea durerōsa ocasiune.

Ioachimiu Georgiu, invetiatoriu.

Din Voitecu, cott. Temesului in fauru,

Ni se scrie despre trist'a sōrte a Romaniloru, 400 suflete la nru, din comun'a *Gaadu*, comitatulu *Torontalului*, cari Romani ne-avendu unu preotu, pentru mangaiere sufletēca in limb'a lor, ne-avendu scōla si do-cente, pentru de a li cresce copii in limb'a strabuna, mereu scadu si peru, prefacendu-se in serbi, sub a cărora ierarchia stau si de la a cărora capricie nationale aterna. Apoi ni se enumera casuri de jăfuiri diu partea preotiei serbesce, precum si casuri de neapsare din partea romaniloru din *Gaadu*. Ni se spune că cutare preotu serbescu face facia de Romani essactiuni mari, cerendu si luandu câte 7, 10 si mai multi florini pentru o cununia simpla, etc. etc.

In tōte — noi nu vedemu nemi'a strordinariu. Essactiuni, ca cele imputate preotulu serbescu din *Gaadu*, dupa sutele de plan-sori de prin alte părți, sunt destule si la noi, dar incetarea acelora apartine pre calea regulării legali si a unei controle bune din partea superiorității. Er in câtu pentru perirea Romaniloru nostri din *Gaadu* sub ierarchia serbesca, apoi — este tristu, că acei crestini ai nostri n'au avutu pre nimenea, carele sē-ii destepie si indrepte a-si cere despărtirea admisa de lege, de către ierarchia serba si incorporarea la ierarchia romana. Dar — calea legii pururia romane deschisa. —

La adres'a mai multoru binevoitori, amici si cunoscuti ai mei!

Blasiu, 5 martiu 1875.

Ba nu am remasu detoriu cu respunsu la comunicatulu vatematoriu pentru mene, ce s'a publicatu in nrui 85 — 86, cu datulu din *Blasiu*, 8/20 dec. 1874 sub numele lui *Nicolau Russanu*.

Respunsulu meu este datatu din dec. 28. a. tr. si tramisu la adres'a redactiunei dela *Federatiunea* in Pesta prin posta, in care se areta de mintiuna gōla tōte clevelele publicate sub numele mai susu atinsu, — firesce, de eroulu celu ascunsu; ba in acestu respunsu se cuprindu si atestate autentece chiar dela *Daniel Mihály*, *Simon Mendel* si *Petru Russanu*, carii demintiescu afirmatiunile publicate sub numele de *Nicolau Russanu*, si sunt in consunantia cu cele ce s'au potutu intielege despre lucru din comunicatulu meu sub nrui 70—78 ai *Federatiunei* pin 1874, care si-a fost capetatu una publica-tiune in multe locuri diformata, ranita, si mutilata, intr'atāt'a, de nice insu-mi nu-mi cunosceamu fetulu propriu!

In pachetulu cu acelu Respunsu, pre langa una epistola scurta, adresata la person'a dlui redatore *Aless. Romanu*, am tramisu desigilati cu a mea mana propria si 5 fl. bani de prenumeratiune pentru *Federatiunea* pre sem. I. 1875.

De atunci inse nici publicare de respunsu, nici celu putienu vre-unu nru din *Federatiunea* prenumerata, n'am vedutu, nu mi-a venit; ba de felu n'am vedutu *Federatiunea* de estu tempu cu ai mei ochi, nedandu-mi-se nicairi ocasiune; pre langa tōte, că audu, cumca inca n'a incetatu de a esi. —

Am reclamatu acelu pachetu, si mi-a sositu urmatoriu subscriere: „*Az irományokat Romd' Sándor urnak kézbesitettem. Kocsi Sándor.*“ —*)

Acum io si din acestu lucru nu voiescu a face procesu; dēca domni Redactori inca sunt angajati pentru nu sciu ce liga, ce aru dorí, precum se aude, a aduce in locu-mi pre acelasu avocatulu, care este laudatu de minune,

*) Onorabilulu d. amicu alu nostru — credem că trebuis sē reclame si de a dreptulu la respectiv'a Redactiune si apoi si la person'a speciale a redactorelui; căci — dieu, scim din esperintia, cum uncori se intempla pedece — fara cea mai mica vina a Redactiuniloru. — *Red. Alb.*

de locu dupa defaimarea mea in nrui 85 si 86 ai *Federatiunei* din 1874. — precum a doveditu celu pucinu „*Gaz. Trans.*“ si vedu că si *Federatiunea*: am sē observu numai, că atunci pre terenulu inceputu nu ni sunt armele egali; prin urnare s'a portatu in contra-mi una lupta ignobile, ma si fara de tōta lips'a; pentru că io am venit incoți la locu golu, n'am batutu urm'a ôrecui, si n'am avutu nici de atunci câtu e una data grigia de aceea, că ôre voiu fi in postulu meu mai departe decâtu pana mane-poimane! sēu că ven. consistoriu, care la 23 maiu 1870, mi-a datu onōrea d'a me chiamā la acestu postu, chiar mane poimane me va absolvā si va chiamā pre altulu mai demnu. Deci dara ar fi trebuitu a se incepe negociatiunile pentru schimbarea mea cu altulu — de adreptulu la ven. consistoriu; si acēst'a se pōte face in fia-care diua. —

Si asiā cugetu, că mai mare libertate nu li potu aplacidā celoru ce-mi dorescu postulu pentru sene ori pentru favoritiu lor; ce intielesu pōte sē aiba dara lupt'a cea dusa in contra-mi atāt'a tempu si din atāte părți cu urme atātu de ignobili, — nu potu sē pricepu altfelu, decâtu că acea ligutia, ce mi s'ar fi angajiatu de inamica, cu buna sēma pentru multe lucruri de aici, in privinti'a caroru ar dori a se interesā pentru portmonetariulu propriu, pre mene me cugeta de mātia, si voru fi auditu de dical'a, că — „unde mātia nu-e a casa, siorecii joca pre masa.“ —

Cu „*Gaz. Trans.*“ procesulu de pressa mi-stā intr'aceea, că precum andu, cercetarea este finita, si urmedia sē-mi formulezu actiunea. —

Primiti, ve'rogu, aceste ca chiarificare a stării lucrului, in privinti'a căruia sunt interpelatu, si intrebatu din parte-ve si mai de demultu, si mai de cundru.

Ēra de DVōstra, d-le Redactore, ca unu vechiu stimatoriu si prenumerante alu fōiei „*Albina*“, me rogu a dā publicare acestei comunicatiuni intr'unu locu deschisu in pretiuitulu DVōstre diuaru. —

Dr. Iac. Brendusianu, Jur. Insp. si adv. domin.

In caus'a

Monumentulu lui Stefanu celu mare,

avemu sē ni completāmu scrirele aduse dejā, cu amintirea, că in siedinti'a din 5/17 fauru a. c. a Senatulu Romaniei, 7 domni senatori presentara o propunere pentru redicarea acelu monumentu in *Iassi*, capital'a Moldaviei, a tierii lui *Stefanu*, spre care scopu propunertorii senatori ceru de la guvernulu unu proiectu de lege pentru realisarea acestei idei nationale.

Se astēpta dar, că guvernulu Romaniei va imbracisā ideia — cu atâtu mai vertosu, căci faim'a vrē a sci, cumca in *Iassi* dejā s'a formatu unu comitetu spre acestu scopu, in capulu căruia se dice a stā chiar MSa, Dominatoriulu *Carolu*.

Acēst'a este alu 3-lea stadiu, intru carele a intratu acăsta cauza, si noi credem, că ea o apucatu tocmai pe calea cea mai cuvenita. Ori cum inose se va decide, nu ne indoimu că — va fi spre salvarea onōrei nationale; dupa cum nici de aceea nu ne indoimu, că monumentulu se va redicā prin concurentia materiale a întregi romanimi, asupra cărei întrege s'au reversatu radiele gloriei lui *Stefanu*! —

A se luā spre sciintia!

Cartea despre mesurile cele noue, cari se vor introduce in modu obligatoriu dela 1. ianuaru 1876, compusa de professorulu si redactorulu *Economului*, *Stefanu Popu*, sub titulu:

„Mesurile metrice,“

ce contine pertractarea frangeriloru diecimali, sistemulu metricu in alaturare cu mesurile cele vechi, si geometria aplicata, cu figure; se vende numai cu 40 cr. v. a. esemplariulu — la autoriu in *Blasiu* si la domni din urmatoriale locuri:

In Sibiu la *W. Kraft*; in Brasiovu la *H. Zeidner*, librari; in Decsiu la *Radactiunea „Predicatoriulu“*; in Lugosiu la *Adolf Auspitz*, librariu; in Oravitia la *T. E. Tiranu*, comerciant; in Beiusi la *Al. Wachter*, librariu; in Reginu la dlul *Georgiu Maioru*, invetiatoriu primariu.

Despre valōrea acestei cărți credem că e destula dovēda imprejurarea, că s'a recomendatu si introdusu, afora de un'a, in tōte venerabilele diecese romane; s'a recomendatu mai departe prin unii din inspectori regesci scolastici, prin unele oficiolate comitatense si districtuale; e introdusa ca carte scolastica in gimnasiile romane, si autoriulu ei este provocatu, prin autorități competente, a o edā si in limb'a magiara; er in restempu de 2 luni s'au vendutu la 1500 esemplaria, — o raritate in literatur'a romana de din cōci de Carpati! —

Cine vrē a trage câte unu esemplariu, sē tramita prin asemnatiune postale 45 cr. v. a. la *Redactiunea Economului* in *Blasiu*, ori la

firmele de mai susu, si va primi unu esemplariu, in legatura crucisita, franco, er cōi ce vor a trage 10 si mai multe esemplaria de odata, vor primi dela 10 unulu rabatu. —

Varietati.

* (*Balu serbescu, dar fôrte simpatecu Romaniloru in Ciacova.*) Unu d. corespondente, din întemplan calatoriu prin Ciacova in Banatu, avendu tocmai oasiune d'a pertecipā la balulu serbescu ce se tienea sambet'a trecuta in 6 martiu, nu pōte sē ni descrie cu coloru destulu de viue placorea ce a gustatu la acea petrecere, unde desi multimea erā serba, conversau toti in limb'a romana, music'a cantā cele mai melodiōse arie romane, chiar si unu coru vocale serbescu essecutā unele frumōse versuri nationale romane. Pre regin'a balului ni-o numesce *Draga Tioco*, o domnisiōra serba incantatorie prin frumōsētia si tienuta. Peste totu se manifesta, că fratii serbi au tōte calitățile pentru d'a meritā si sustienē cele mai bune relatiuni între noi si ei. —

* (*Nu mai potemu retacē!*) Dejā din a treia parte, si acum de unu d. preotu I. I. din tractulu *Fagetului*, dieceea *Caransebesiului*, ni vine spre publicare in forma de interpelatiune — acusi catra consistoriu, acusi către dlul protopresviteru *Atanasiu Ioanovicu* — rogarea de espicatiuni, despre aceea că: Cum vine de — nu mai scim a cătea ôra, dar numai pentru protopresviteratulu *Fagetului* — se publica concurse pentru parochii sēu statiiu decentali, de a dreptulu prin consistoriu, cu incunjurarea protopresviterulu si se facu si alegerile prin comisari ad hoc, totu cu eschiderea protopopulu? Motivările acestoru întrebări nu l'am potutu aflā potrivite de publicatu, dar si de prisosu, de ôra-ce inosei fapt'a, aparitiunea — este in sine destulu motivu, pentru d'a se interesā omulu ordinei despre cauza. —

* (*Incredintiare!*) Dupa o scire ce primiramu din *Versietiu*, in diu'a de 28 fauru n. dlul cond. de advocatura *Ioane M. Rosiu* si-incredintiā de fitōria socia pe pré amabil'a domnisiōra, *Tesalia*, fic'a dlui protopresviteru romanu gr. or. alu *Versietulu* *Ioane Popovicu*, care totu o data este nepota naltu présantitulu parinte patriarhu serbescu *Procopiu Ivacicovicu*, precum si a supremulu comite din *Carasiu Georgiu Ivacicovicu*. Astfelu tenerulu nostru amicu *I. Rosiu* este tocmai sē între prin cele mai intime si placute legature intr'o familia ce astadi ocupa inalte pozitiiu in statu. Fie spre fericirea dragalasiloru juni, si — spre folosulu Romaniei! —

* (*A busarea de incredere — devenita vertute*) asiā ni se caracterisedia urmatorulu faptu: La 16 ianuaru a. c. s'a tienutu in scōla din O. siedinti'a comitetulu parochiale, sub presiedinti'a dlui preotu locale, pentru revvederele scotiloru pro 1874. Siedinti'a inse nu se potū deschide la ôra prefapta, căci membrii nu se infacișasera punctualu, deōraçe dlu presiedinte nu i conchiamase chiar la tempu. Pre cei presentii i-a apucatu deci uritulu, er pentru de a li procurā distragere, si pōte si pentru a-i luminā si pregati pentru censurarea cătu mai acurata a scotiloru, — parintele presiedinte propuse o colectare pentru a procurā bere sē-si aline cei presentii setea. La momentu se primi propunere, căci — erā a pastoriulu suflatescu. Se incredintiā deci cu procurarea berei unu anumitu dnu F., care se indepartā numai de câtu pentru a impleni comisiunea. Comisionariulu inse — reflectandu la santiēni'a loculu unde se tienea sinodulu, la scōla, si campanindu agendele acestui comitetu, — n'a esitata unu minutu, ci s'a resolutu a abusā de increderea ce i se dede. Elu adeca n'a rentorsu la santi'a sa, ci l'a lasatu cu gātulu uscatu, er in dominec'a viitōria se presintă la epitropulu bisericei, si sum'a adunata pentru bere o predece acestui-a ca jertfa pe sem'a santei biserice. Frumōsa lectiune pentru santi'a sa parintele presiedinte!

Se întōna apoi la finea acestui raportu, din partea dlui corespondinte alu nostru, că fapte de asta natura sunt cele ce instraina pe poporu de catra multi pastori suflatesci, si specialminte facia de cestu din cestione, care avū nefericirea de — in urm'a fapteloru sale — la botezulu Domnulu din estu-timpu — multi crestini nu l'au primitu in casele loru cu crucea. De aci apoi se arēta, cum nu — statulu organicu, dupa cum dicu multi neprecugetati, este caus'a că poporul nostru incepe a nu avē respectu facia de unii preoti, ci inosei faptele nedemne ale unoru dni preoti ce nu-si cunosc ori nu vreu a-si cunōsce si indepleni chiamarea. —

† (Necrologu) **Eutimiu Novacu**, preot în Somoșchieu, comit. Aradului și așezare consistorială, — unul dintre cei mai demni servitori ai bisericii și pastori ai turmei lui Christos, în 14 fauru c. v. parasi această viață trecătoare, în etate de 68 de ani. Lu-deplange veduv'a sa *Florea* nasc. Novacu, fiică sa *Elena*, maritata *Rubenscu* și cu so-ciolul ei, și multe alte rudeni și totii căți lu-conosceau. Immormentarea a avut locu în 16 fauru v. cu multa pompa, functionandu 8 preoti și cu dlu protopresviteru alu Ienopolei Const. *Gurbanu*, carele rosti o frumoasă cu-ventare funebreale. „In veci pomenirea lui! —

† (Necrologu.) În Sistarovetiu, comit. Temesiu, în diu'a de 20 fauru reposă, de o data, venindu pre cale de la gradulu vite-lor sale — unul dintre cei mai bravi eco-nomi ei nostri *Rista Suricescu*, în culmea vie-ției, de 38 ani, deplansu de rudeni și totii banii romani căți l'au cunoscutu. Immormen-tarea urmă în 21, cu multa, dar cuvenita pompa. Să-i fie tierin'a usiora! — *GEB.*

Societatea academica romana, conformu decisiunilor luate in sesiunea sa din anulu 1874, publica următoriele concursuri: *

A. Premiul Zappa.

Pentru cea mai buna lucrare a unei syntactice romane:

I. *Programma.* Partea syntactica a gram-maticii romane va coprende:

1. Una introductiune generale, în care se voru stabili prin esemple trase atătu d'in limb'a propria, cătu și d'in alte limbe clasice și sorori cu a nostra, diversele rela-tiuni, în cari se potu pone conceptele spre enunțierea cugetarilor, stabilindu-se totu una data și terminologia syntactica cea mai buna ce s'ar poté dá dupo celle mai noue lu-crari grammaticali.

2. Syntaxea speciala a limbii romanesce în care se se desvolte în detalie tote modu-rile de expresiune a fia carei-a d'in relatio-nile stabilite în partea generale, cautandu se se de pentru fia-care d'in aceste forme de expresiune esemple covenite d'in limb'a re-spectiva, cumu și esemple d'in limbele ana-loge limbii romanesce, cautandu în fine pre de una parte se se allega celle mai corecte expresiuni, era pre de alta parte se se pona în vedere solecismii și frasele neadmissibili în limb'a nostra.

3. Topie'a romanesca, în care se va sta-bili pre de una parte care este constructionea romana commune, ero pre de alt'a se voru arretá abaterile de acesta constructione, po-nendu-se în lumina, prin esemple indetul-latorie, necessitatile de expresiune d'in cari nascu inversionile constructionei commune.

4. Regulele detaliate de ortografia, cumu și de punctuatiune.

5. Unu conspectu istoricu alu diversor-loru fase prin care a trecut limb'a roma-nesca și syntaxea ei, pentru ca d'in acesta-a se se traga conclusionile asupra calitatiloru generalii alle frasei romanesce.

Acestu conspectu inse nu se cere de ri-gore, ci se lasa în voi a concurrentiloru.

II. *Conditionile concursului sunt:*

1. Marimea opului are se fia cellu pu-oiu de 20 colle typarite cu littere *garmond.*

2. Terminulu pusu, candu manuscrip-tele concurrentiloru au se fia tramisse socie-tatei, este 15 Augustu 1875.

Manuscriptele venite în urm'a acestui terminu nu se voru luá în consideratiune.

3. Manuscriptele voru fi scriese în modu legibile de mana straina, paginate și legate în fasciculu.

Pre pagin'a antăția voru portá una de-veia în veri-ce limba, scrissa de assemine de mana straina. Acea-asi deveia se va scrie și pre unu plicu sigilat cu sigillu fora initia-lile auctorului, în care plicu se va aflá in-chisu numele concurrentelui.

4. Manuscriptele se voru cercetá și ju-decá de sectionea filologica, care va propune societatei academice, în siediția plenaria, primirea acellui-a d'intre operate, care va satisfacé programmei.

Manuscriptele respinse se voru pastrá în archivulu societatei, pona ce se voru re-clamá de auctoriu loru, a caroru nume re-

*) Inca sub datulu de 19 fauru ni se tra-misera, dar noi abiá alalta-ieri le primiram aceste concursuri, siesse la nru, pre cari, dupo permissi-nea spaciului, ne grabimu a le publicá unulu câte unulu, si le publicam chiar cu ortografi'a originale a societății academice, pentru ca on. cetitori ai nostri să-si căscige și ei o ideia despre acestu modu special de scriere. Observam, că ca adausu onorabil'a societate erudita romana a mai publicatu unu concursu cu unu premiu de 1200 lei nuoi, pentru deslegarea unoru castiuni geografice antice, cu privintia la program'a congresului internatio-nale, ce este să se deschida în Parisu în lun'a lui aprilu a. c.; dar terminulu acestui concursu espir-andu dejá, publicarea acestui ni se pare de prisosu. — *R e d.*

manu neconoscute, fiendu eo plicurile ce le voru coprende nu se voru deschide.

5. Premiulu destinat pentru cea mai bona lucrare va fi de lei 10,000 (franci die-ce mii). — (Va urmă.)

Nr. 97. 1874/5

Societatea academica „Romania-juna“ în Viena.

Stimate Domnule Redactore! Incredere în o corporatiune, care este avisata mai multu pe spriginulu marinimosiloru bineface-tori, decâtu pe puterile sale proprie, cresce, daca i se dá onoratului publicu ocaziunea, de a controlá administratiunea ei cătu se poté de adese.

Drept-acést'a comitetulu subsemnatu se semte îndatoritu a publicá cu finea semes-trului I. din anulu 1874/5, din actele socie-tății „Romania juna“ unele date principale, cari sunt menite de a caracterisá pe deplinu starea acestei june societăti dela publicarea reportului anuale, anume dela octomvre 1874 pana acuma.

Ca placere comunicam, cumea între membrii onorari avsmu fericirea de a înre-gistrá pre multa meritații barbati ai natiunei romane, domnii: *Timoteiu Cipariu, Aless. Odobescu, T. L. Maiorescu, I. Laurianu*, denumiti ca membri onorari în adunarea generale din 24 noemvre 1874. Ca membri emeritati se denumira domnii: *Dr. Aronovici, Bumbacu Vasile și Ioanu G. Baleanu, Dragosiu, Eminescu, Dr. Moga, V. Morariu, Nica, Stefanicu, Sla-viciu, Oncu*, cari s'au destinate cu activitate deosebita pentru societate. Intre membri fundatori se denumi dlu cav. *George de Hur-muzuchi.*

Pe cătu de micu erá numerulu membru-loru ordinari în anulu 1873/4 (34 dupo ra-portu,) pe ată'ta de mare este elu acum; și astfelu vedemu realitate dorintiele nostre, exprimate în reportulu anului trecut, ve-demu mai pe totu studintele academicu ca membru alu societății. Societatea numera acuma 90 de membri ordinari, cari cu totii au implinitu pe deplinu conditionile statu-tarie. Aici este locul se amintimu, cumea și anulu trecut erau mai multi de catu 70 membri inscriși, comitetulu insa în reportulu anuale a indusu numai pre aciea, ce si-au implinitu tote conditionile recerute. —

Trecandu la averea societății, consta-tam cu multiamire, că acést'a a crescutu în modu considerabile, și anume au încursu:

I. *La fondulu ne-atacabilu:*
1. ca tace de intrare dela mem-brii ordinari 120 fl. v. a.
2. ca tace dela membrii fun-datori 153 fl. v. a.
Sum'a 273 fl. v. a.

II. *La fondulu disponibilu:*
1. ca tace semestrali dela mem-brii ordinari și extraordinari 152 fl. 60 cr.
2. contribuii binefacetorie, in-teresele capitalului și ale im-prumuturilor 151 fl. 94. cr.
Sum'a: 304 fl. 54. cr.

Siedintie s'au tienutu 11, dintre cari 7 sociali, celelalte literarie. Regretam numai, cumcá activitatea literaria erá inadusita prio unele castiuni secundarie, ce se pertratau în siedintele literae cu predilectiune, postpu-nendu-se prelegerile insinuate, și cu acestea scopulu literariu alu societății. Viéti'a sociale s'a alimentatu prin arangiamentele musicali, declamatorice, cu ocaziunea adunării generalii și ajutorulu anului nou, ér balulu romanu, arangiatu la 27 fauru a. c. a datu dovéda, că junimea romana Vienesa are în sine tote conditionile ce caracterisédia pe deplinu cul-mea vietiei sociale desvoltate.

Astfelu e starea „Romaniei june“ cu finea semestralu de ierna; reportulu ce va aparé în noemvre, va dá date mai detaiate. *Viena, în 4 martiu 1875 st. n.*

Petru Comitatu:
Presiedintele: Secretariule:
Dr. I. Danu mp. B. Popescu mp.
stud. la filosofia.

Protocolulu

adunării generalii a Asociatiunei na-tionali din Aradu, pentru cultur'a popo-rului romanu, tienuta în Aradu la 4/16 fauru 1875, sub presiđulu Reverendis-simulu domnu Ioanu Metianu, vicariu episcopescu din Oradea-mare, vicepresie-dinte alu asociatiunei, — notariu Iosifu Botto, advocatu în Aradu.

Nr. 1. De-óra-ce nici unulu din notarii adunării generalii ai „Asociatiunei“ nu suntu de facia, presiedintele provóca adunarea gene-rala la alegerea unui notariu ad-hoc.

Prin aclamatiune s'a alesu de no-tariu ad-hoc *Iosifu Botto*, advocatu în Aradu. —

Nr. 2. Pesiedintele dá spre cetire chăr-ti'a Escelentiei Sale parintelui Metropolitu *Mironu Romanulu*, de datulu 4/16 l. c. prin

care se face cunoscutu adunării, că Esce-lentia Sa nu mai poté stá în fruntea acestei Asociatiuni ca presiedinte, dupo ce s'a stramutatu la Sibiu; asecura inse adunarea ge-nerala despre sincer'a sa interesare pentru acést'a asociatiune.

Adunarea ia la cunoscutia abdi-cerea Escelentiei Sale, și primesco cu bucuria asecurarea de interesare a Es-celentiei Sale pentru prosperarea Socia-tiunei. Prin acést'a abdicere devenindu în vacantia locul de presiedint, la acestu locu s'a alesu cu aclamatiuns Reverendisimulu Domnu vicariu, vice-presiedinte *Ioanu Metianu*, ér în locul lui ér cu aclamatiune — Domnulu *Dr. Alessandru Mocioni.* —

Nr. 3. Se cetesce și iá la desbatere re-portulu comisiunei censoratorie, emise prin adunarea generala din anulu 1874, pentru esamenarea socotiloru și a re-portului directiunale, — prin care reportu se aduce la cunoscutia adunării generalii, că pana acuma, din mai multe motive, comisiu-nea nu a potutu coresponde emisiunei și in-credintiării primite.

Dupa-ce din comisiune duoi inși au abdisu, ér alti duoi s'au mutatu din Aradu, adunarea constata: că comisiu-nea nu mai e completa, deci o absolva de sarcin'a emisiunii și se decide alege-rea unei noue comisiuni. Acést'a comi-siunea va avé detorinti'a, a-si gati elab-oratulul seu nesmintitu pana la Ss. Pasci a. c. adeca 8 dile înainte de Adunarea generala tienenda cu ocaziu-nea sinodului eparchialu aradanu din an. cur. candu are să-si substérna elab-oratulul Directiunei, ca acést'a să-si potá face reflexiunile sale. —

Comisiunea emisa se impoteresce a-si esarendá o chilla de localitate a sa oficiosa și a face dispusetiunile neces-rie conformu imputeriții date comi-siunei de mai înainte. Elaboratulul și reportulu comisiunei, mai înainte de adunarea generala va fi espusu în loca-litatea comisiunei pentru d'a poté fi esaminatu prin ori-care membru alu Asociatiunei. —

Nr. 4. În comisiunea censoratoria se propunu și alegu de membrii

Sub presiedinti'a Reverendisimu-lui presiedinte *Ioanu Metianu*, urmatorii domnii: *Paulu Rotariu, Iosifu Botto, Mircea B. Stanescu, și Georgiu Pur-cariv.* —

Nr. 5. În meritulu terminulu adunării generalii fiitorie

Reverendisimulu d. presiedinte este incredintiatu, prin diurnalulu ofi-ciosu alu Asociatiunei, a conchiamá adu-narea pre óre careva dia dupo domine-ca Tomei, în decursulu sinodului epar-chialu din anulu curinte. —

Nr. 6. Se propune alegerea unei comi-siuni pentru autenticarea protocolului.

Se primesce, și se alegu de membri domnii: *Aless. Popoviciu, Georgiu Popa, Petru Petroviciu, Ioanu Popoviciu-Des-seanu și Ioanu Moldovanu.* —

Prin acést'a obiectele adunării generalii presenti fiindu esaupte, siedinti'a se declara de inchisa.

Datu ca mai susu.
S'a cetitu și s'a autenticatu, conformu insarcinării de sub Nr 6, în Aradu, 6/18 fauru 1875.

Ioanu Metianu, mp. *Georgiu Popa* mp. vice-presiedinte. *Petru Petroviciu* mp. *Iosifu Botto* mp. *Ioanu Moldovanu* mp. notariu.

Burs'a de Viena.

De luni de dile cursurile stagnau, fire-sce, căci nime nu se ingagiá în speculatiune seriósa. De aceea noi nu tieneamu demnu de locu, a publicá reporturi fora efectu. Candu colia de sambat'a trecuta, fora veste incepé a pulsá o viéti'a noua în spaciurile mórte ale palatului hártierilor!

Lucrulu se splicia asiá. Speculatiunea la noi a fostu devenitu cu totulu dependinte de *B e r l i n u* și *Francofurt*; astfelu în cătu — deca de acolo nu veniá vr'o comanda, apoi la noi — nime nu se miscá.

F r a n c i a acum, dupo-ce—cum se dá cu socót'a, se afla în prisosintia de bani ne'n-gagiati, și dupo-ce republic'e i este asecurata, de o data se aruncá în piaci'a nostra și — cursurile de o data se urcara într'o dia, cum pana aci în luni de dile nu s'au urcatu.

Sambata în 6 martiu de ess. actiunile de creditu austr. mobile, se redicara de la 218 la 221; manedia domica, ele ajunsera 230; și asiá în 2 dile — 12 fl. urcare! În asemenea proportiune se urcara și mai alte hártii de speculatiune, și mai tote valorile; încatu luni telegrafulu vesteá, că pasirea la medilocu a speculatiunei franceze, a trantitu pretotindeni contramin'a germana.

Rta cum stan. astadi în 12 martiu st. n. pretiurile efectoru-mai cunoscute în Viena — și si în Pesta:

Actiunile de cred. austr.	235—
„ „ ungh.	218—
„ banca nation.	964—
„ I. Casa. de pastr. d. Pesta 2400—	
Impuzm. de st. 5% în arg.	75-90
„ „ „ hárt.	71-70
Oblig. urbar. d. Ungaria	79—
„ „ „ Banatu	77—
„ „ „ Transilvania	76-75
„ „ „ Bucovina	84—
Impuzm. ungh. de drum. fer.	99-95
actiunile drum. d. f. rom.	37—
Napoleonidrum	8-90
Galbenii imp.	5-26
Argiulu argintului	105-16

Publicatiuni tacsabili.

Concurre:

Pentru ocuparea postului de Invetiatoriu în comun'a *Ciorda*, Protopresbiteratul Bi-sericeii-albe, comitatulu Carasiu, se deschide concursu de siesse septemnaei.

Emolumentele sunt, în bani gati'a 340 fl. 2 juguri de pamentu aratoriu; 3 orgii de lema pentru invetiatoriu, 5 orgii de paie pentru incalditulu scolei; în fine cartirulu liberu, nou edificatu.

Doritorii de a ocupá acestu postu in-vetiatorescu, au a-si tramite recuresele, in-struate cu tote documentele ce se proseriu în stat. org. bes., adresate comitetulu parochialu, cátra p. on. d. Protopresbiteru: *Iosifu Popo-viciu* în *Iam*. De odata recurentii sunt pofiti înainte de alegere a se arretá în s. biserica la vre o domineca séu serbatoare.

Ciorda, 18 ian. 1875.

Comitetulu parochialu, în co'ntielegere cu P. on. d. Protopres-biteru tractuale. 1-3

Prin acést'a se escrie pentru vacanta statijune invetiatorésca din comun'a *Ferendia*, protopresviterulu Versietului, cottulu Timi-siului, cu terminu pana în 30 martiu a. c. stilulu vechiu.

Emolumentele sunt: 300 fl. v. a.; dóu jugere de pamentu și cartiru liberu cu una gradina de 1/2 jugeru estra, și una intra-vilana. Doritorii de a ocupá acést'a statijune sunt avi-sati a-si tramite recuresele instruite în sensulu statutui org. bis. pré onoratului d. proteru *Ioane Popoviciu* în *Mercina*, post'a ultimé *Varadia.*

Ferendia, în 21 fauru 1875.

Comitetulu parochialu, în co'ntielegere cu dlu protopresbiteru tractuale. — 1-3

Dlu
DEMETRIU MIHAILESCU
in Pesta
se recomanda onoratului publicu romanu pentru ori-ce afaceri co-merciali ca comisiunariu și espedi-toriu pentru Orientu.
Locuinti'a: *Waiznergasse Nr. 16,*
*1-3
I. Stock.

Se recomanda onoratului publicu caletoriu:
Otelulu „la Curtea Mediasului,“ în Sibiu,
cu localitati de restauratiune, frumosu nou decorat, cu 12 odai de pasagieri, acomodate recerintieloru de astadi, cu curte larga și grajduri calde. — Spre mai mare comoditate, o cărutia comunica în tota diu'a între otelu și gar'a drumului de feru.
Se primescu mai de parte abo-nemente pentru prandiu, în otelu și afora, și în ori-ce timpu peste dia se poté manca dupo tarifa. — Pen-tru excursiuni mai mari se dá mai miche se afla pururi de sētu — cai, cărutie și sanii.
De cătu mai numerosa cercetare róga
Arendatoriulu de acum:
3-3
Iosifu Gross.